

**Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет
КП «Полтавський обласний центр екстреної медичної допомоги
та медицини катастроф Полтавської обласної ради»
Департамент охорони здоров'я Полтавської облдержадміністрації**

МАТЕРІАЛИ

**VI Всеукраїнської науково-практичної
конференції з міжнародною участю
«Актуальні питання екстреної та
невідкладної допомоги: організаційні,
правові, клінічні аспекти»
27 лютого 2026 року**

ПОЛТАВА

2026

5. Узагальнення організаційного досвіду прифронтових регіонів, його наукове осмислення та нормативне закріплення є стратегічно важливим завданням як для підвищення ефективності медичної відповіді в поточних умовах, так і для формування стійкої та адаптивної системи медицини катастроф у повоєнній Україні.

ПОНЯТТЯ ПРО ПАРАМЕДИЦИНУ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇЇ РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ

Дарія А. Коверя, Анатолій А. Левков

*Національний університет “Полтавська політехніка імені
Юрія Кондратюка”*

Вступ. Парамедицина є важливою складовою сучасної системи екстреної медичної допомоги та відіграє ключову роль у збереженні життя і здоров'я населення на догоспітальному етапі. В умовах зростання кількості надзвичайних ситуацій, дорожньо-транспортних пригод, техногенних катастроф і воєнних дій проблема своєчасного та якісного надання невідкладної допомоги набуває особливої актуальності. Саме тому реформування системи екстреної медичної допомоги в Україні передбачає впровадження парамедичної моделі, яка успішно функціонує в багатьох розвинених країнах світу.

У державах із розвинутою системою догоспітальної допомоги, зокрема у Сполучені Штати Америки, Канада та Велика Британія, парамедики становлять основу служби екстреної медичної допомоги. Їх діяльність спрямована на швидке реагування, стабілізацію стану пацієнта та його транспортування до лікувального закладу. В Україні професія «парамедик» була офіційно введена у 2017 році, що стало важливим кроком у модернізації галузі охорони здоров'я.

Поняття парамедицини

Парамедицина — це напрям медичної практики, який передбачає надання екстреної медичної допомоги поза межами стаціонарного закладу

спеціально підготовленими фахівцями — парамедиками. Основною метою їх діяльності є збереження життя постраждалого, попередження розвитку ускладнень та підтримання життєво важливих функцій організму до моменту госпіталізації.

Парамедик володіє знаннями та навичками з реанімації, інтенсивної терапії, травматології, кардіології та невідкладної допомоги при критичних станах. До його компетенції входить проведення серцево-легеневої реанімації, дефібриляції, забезпечення прохідності дихальних шляхів, зупинка кровотеч, іммобілізація при травмах, введення лікарських засобів відповідно до затверджених протоколів. Важливою особливістю діяльності парамедика є здатність діяти автономно в межах визначених алгоритмів, приймаючи рішення в умовах обмеженого часу та підвищеного ризику.

Організаційні особливості та сучасний стан в Україні

В Україні парамедична допомога є складовою системи екстреної медичної допомоги та регламентується законодавством у сфері охорони здоров'я, зокрема Законом України «Про екстрену медичну допомогу». Підготовка парамедиків здійснюється у закладах вищої освіти за спеціальністю «Екстрена медицина». Освітній процес поєднує теоретичну підготовку, практичні заняття в симуляційних центрах та клінічну практику у складі бригад екстреної медичної допомоги.

Перехід від традиційної фельдшерської моделі до парамедичної передбачає зміну підходів до організації роботи бригад, розширення повноважень медичних працівників та впровадження сучасних клінічних протоколів. Така трансформація спрямована на підвищення ефективності догоспітального етапу лікування та зменшення показників смертності при невідкладних станах.

Особливої ваги розвиток парамедицини набув у період воєнного стану, коли значно зросла кількість травм і поранень. У цих умовах парамедики виконують важливу функцію первинного медичного сортування, проведення протишокових заходів та координації дій з іншими службами реагування.

Перспективи розвитку парамедицини в Україні

Подальший розвиток парамедицини в Україні потребує комплексного підходу. Насамперед необхідно вдосконалити нормативно-правову базу з метою чіткого визначення професійних повноважень і відповідальності парамедиків. Важливим напрямом є оновлення матеріально-технічного забезпечення бригад екстреної медичної допомоги сучасним обладнанням, що дозволить здійснювати розширені реанімаційні заходи безпосередньо на місці події.

Не менш важливим є забезпечення безперервного професійного розвитку фахівців через систему підвищення кваліфікації, тренінги та впровадження міжнародних стандартів підготовки. Орієнтація на досвід країн Європейський Союз сприятиме інтеграції української системи екстреної допомоги у міжнародний медичний простір та підвищенню якості надання послуг.

Перспективним напрямом також є розвиток тактичної медицини та підготовка парамедиків до роботи в умовах масових уражень і надзвичайних ситуацій. У сучасних реаліях це має стратегічне значення для забезпечення національної безпеки та збереження життя населення.

Висновки

Отже, парамедицина є невід'ємною складовою сучасної системи екстреної медичної допомоги та важливим напрямом її реформування в Україні. Вона забезпечує оперативне реагування на критичні стани, підвищує ефективність догоспітального етапу лікування та сприяє зменшенню рівня смертності.

Подальший розвиток парамедицини потребує вдосконалення законодавчого забезпечення, підвищення рівня професійної підготовки кадрів, модернізації матеріально-технічної бази та впровадження міжнародних стандартів. У сучасних умовах цей напрям має стратегічне значення для зміцнення системи охорони здоров'я України та підвищення якості медичної допомоги населенню.

Джерела

1. Про екстрену медичну допомогу : Закон України від 05.07.2012 № 5081-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5081-17>
2. Про затвердження Стандарту вищої освіти за спеціальністю 223 «Медсестринство» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти : наказ Міністерства освіти і науки України від 05.12.2018 № 1344. URL: <https://mon.gov.ua>
3. Міністерство охорони здоров'я України. Екстрена медична допомога в Україні: інформаційні матеріали та нормативні документи. URL: <https://moz.gov.ua>

АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД НАДАННЯ ЕКСТРЕНОЇ ТА НЕВІДКЛАДНОЇ СТОМАТОЛОГІЧОЇ ДОПОМОГИ В УКРАЇНІ (2021-2024Р)

(ЗА МАТЕРІАЛАМИ ВІТЧИЗНЯНИХ ДЖЕРЕЛ)

Коршенко В. О.¹, Лунаца Н А.², Масич В.Б.²

¹Полтавський державний медичний університет, м.Полтава,

²КП «Полтавський обласний центр стоматології – стоматологічна клінічна поліклініка» Полтавської обласної ради

Актуальність проблеми. Екстрена та невідкладна стоматологічна допомога є важливою складовою системи охорони здоров'я. У сучасних умовах (воєнний стан, техногенні ризики, пандемічні виклики, зростання травматизму, підвищення рівня хронічних захворювань) потреба у швидкому та якісному стоматологічному втручанні значно зростає. За оцінками WHO, оральні захворювання впливають на майже 3,7 млрд людей у світі, що становить близько половини населення планети. Це робить їх однією з найпоширеніших категорій хронічних захворювань у людській історії. Найбільш розповсюдженою причиною стоматологічних проблем є нерозвинуті каріозні ураження зубів (dental caries), які трапляються у приблизно 2,5 млрд людей світового населення. Періодонтит (запалення